

Bankgaranti

Hva er en bankgaranti?

En bankgaranti er et bindende løfte fra en bank om å betale til en kreditor et avtalt beløp i henhold til forutsetninger som er gitt i garantiteksten. En slik garanti kan stilles som en kausjon eller som en mer selvstendig forpliktelse.

Når anvendes en bankgaranti?

Bankgaranti er en meget anvendelig tjeneste som forretningspartene kan benytte for å sikre tilgodehaver/rettigheter i en underliggende kontrakt.

En bankgaranti utstedes etter søknad fra og for regning av bankens kunde (garantidebitor), som vil være ansvarlig for å tilbakebetale bankens eventuelle utbetaling med tillegg av renter og omkostninger. Før banken utsteder en garanti vil det bli foretatt en kredittvurdering av din bedrift og vilkårene for engasjementet fastsatt, herunder eventuelle krav om sikkerhetsstillelse.

De vanligste garantiformål og garantityper er:

- Anbudsgarantier – sikkerhet for innbyder (kjøper) for at selger følger opp hvis kontrakten tildeles, vanligvis 2 – 5 % av kontraktsverdien
- Leveringsgarantier og garantier for utbedring av reklamasjoner, vanligvis 5 – 10 % av kontraktsverdien
- Garantier for tilbakebetaling av mottatt forskudd hvis leverandøren ikke oppfyller sine leveringsforpliktelser
- Betalingsgarantier for oppgjør av faktura (man handler da vanligvis i åpen regning, men garantien ligger bak og kan trekkes på hvis fakturaen ikke blir betalt)
- Garantier for leiekontrakt / husleiegarantier (alternativ til depositumkonto)
- Garantier for lån i annen finansinstitusjon - f.eks. for lån som et datterselskap tar opp i utenlandsk bank
- Tollgarantier - for tollkreditt
- Skattetrekksgarantier (alternativ til skattetrekkskonto)
- Løyvegarantier (Yrkestransportloven)

Litt garantirett

En garanti er alltid knyttet til det underliggende forhold, og en utbetaling er derfor betinget av at hovedforpliktelsen er forfalt og misligholdt. Det er selve teksten som vil være det klare utgangspunkt for garantiens vilkår, blant annet om og når en utbetaling under garantien kan foretas. Det anbefales at partene tenker gjennom og tar stilling til garantiens vilkår ved kontraktsforhandlingene. Banken har regress mot garantidebitor.

I det norske markedet brukes vanligvis en selvskyldnergaranti. Garantisten kan påberope seg innsigelser fra garantidebitor som igjen kan føre til at en utbetaling under garantien ikke vil finne sted før partene er enige, eller før det foreligger en endelig rettslig avgjørelse.

Internasjonalt er det vanlig med garantier som forfaller ved presentasjon av et krav om utbetaling. ("on-demand"-garanti). Dette er garantier som innebærer en mer selvstendig forpliktelse for garantisten, selv om også slike garantier er relatert til den underliggende kontrakt. Hvis et krav er i samsvar med vilkårene i garantiteksten, kan en garantist i utgangspunktet ikke ta hensyn til innsigelser fra garantidebitor. En tvist mellom partene kan dermed måtte bli løst uavhengig av garantisten etter at garantioppgjøret er foretatt. Vi anbefaler at også disse garantiene utformes slik at det sammen med et krav må fremlegges bestemte dokumenter som underbygger garantikreditors rettigheter, for eksempel kopi av misligholdte fakturaer m.v.. Slike, mer selvstendige, garantier er etter hvert blitt mer vanlig også innenlands.

En bankgaranti er normalt gyldig fra utstedelsesdagen. Alle bankgarantier bør gis en bestemt opphørsdato og/eller en oppsigelsesklausul.

Hvis det ikke er angitt noe om lovvalg og verneting i garantiteksten, er hovedregelen at utstedende banks hjemsted er retningsgivende for hvilket lands lov og domstol som vil gjelde ved en tvist. I noen land er det imidlertid vanlig at garantien må utstedes av en lokal bank. En slik garanti vil da normalt følge lokal rett. Den norske banken vil i så fall på vegne av sin kunde anmode en av sine korrespondentbanker om å utstede garantien mot en kontragaranti. Denne løsningen kalles ofte en indirekte garanti.

International Chamber of Commerce (ICC) har utarbeidet et regelsett, Uniform Rules for Demand Guarantees (URDG 758) - Publication No: 758, som med fordel kan benyttes for internasjonale garantier.

Oslo, januar 2011
DnB NOR Bank ASA, Garantiavdelingen